

Sygn. akt VIII U 2081/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant	Mirosława Wandachowicz

po rozpoznaniu w dniu 4 października 2019 r. w Gliwicach

sprawy A. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania A. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 28 czerwca 2018 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 2081/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 28 czerwca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu A. F. prawa do ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż nie przedłożył on żadnych nowych dokumentów mających wpływ na wysokość emerytury.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę i orzeczenie co do istoty sprawy. Jednocześnie wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu wyliczania rent i emerytur na okoliczność odtworzenia wynagrodzeń ubezpieczonego w latach 1972 – 1979. W uzasadnieniu podniósł, że nie może on ponosić ujemnych konsekwencji obowiązujących w latach minionych przepisów pozwalających na nie przechowywanie dokumentów dotyczących uzyskiwanych zarobków i wynikających z tego składek na ubezpieczenia społeczne.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony A. F. urodził się (...)

Decyzją z 15 lipca 1997 r. przyznano ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej od 1 czerwca 1997 r. Do ustalenia podstawy wymiaru tego świadczenia organ rentowy przyjął wynagrodzenia ubezpieczonego z okresu od stycznia 1983 r. do grudnia 1990 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 292,26% i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%.

Ubezpieczony po nabyciu prawa do emerytury kontynuował zatrudnienie.

Decyzją z 20 maja 2016 r. (...) Oddział w Z., rozpatrując wniosek ubezpieczonego z 19 kwietnia 2016 r., odmówił mu przeliczenia podstawy wymiaru emerytury górniczej na podstawie art. 110a ustawy emerytalno-rentowej, ponieważ nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru okazał się niższy niż 250% - wyniósł 215,06%.

W dniu 19 czerwca 2018 r. ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie emerytury na podstawie art. 110a ustawy emerytalno-rentowej. Do wniosku dołączył świadectwo pracy z 30 września 1997 r.

Zaskarżoną decyzją z 28 czerwca 2018 r. (...) Oddział w Z. ponownie odmówił ubezpieczonemu prawa do przeliczenia wysokości emerytury, wskazując, że nie przedłożył on żadnych nowych dowodów mających wpływ na wysokość emerytury.

Ubezpieczony w okresie od 10 listopada 1971 r. do 30 września 1997 r. był zatrudniony w KWK (...) w Z. na następujących stanowiskach:

- młodszego ślusarza pod ziemią w okresie od 10 listopada 1971 r. do 31 grudnia 1972 r.;
- ślusarza samodzielnego pod ziemią w okresie od 1 stycznia 1973 r. do 31 października 1974 r.;
- ślusarza urządzeń hydraulicznych pod ziemią w okresie od 1 listopada 1974 r. do 1 maja 1977 r.;
- ślusarza pod ziemią w okresie od 2 maja 1977 r. do 31 lipca 1979 r.;
- ślusarza maszyn górniczych pod ziemią w okresie od 1 sierpnia 1979 r. do 31 grudnia 1994 r.;
- starszego ślusarza pod ziemią w okresie od 1 stycznia 1995 r. do 30 września 1997 r.

Ubezpieczony pracował w oddziale zbrojeniowym.

Związek małżeński odwołujący zawarł 4 września 1976 r.

Nie zachowała się dokumentacja płacowa ubezpieczonego sprzed 1979 r.

W latach 1972-1979 ubezpieczony pracował na 3 zmiany i przynajmniej 2 niedziele w miesiącu.

Na podstawie opinii biegłej z zakresu rent i emerytur H. P. z 9 marca 2019 r. (k.24-40) Sąd ustalił, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ubezpieczonego nie przekracza 250%.

W opinii biegła odtworzyła miesięczne i roczne kwoty wynagrodzeń ubezpieczonego za lata 1972-1979 na podstawie danych z akt osobowych ubezpieczonego, akt organu rentowego i akt sądowych. Biegła w wyliczanych wynagrodzeniach z okresu zatrudnienia w KWK (...) ujęła tylko te dodatki, które bezwzględnie przysługiwały ubezpieczonemu według przepisów branżowych w górnictwie z uwzględnieniem Karty Górnika i deputatu węglowego oraz – zgodnie z zaleceniem Sądu – dodatek za pracę w systemie 3-zmianowym (dodatek nocny) i dodatek za pracę w 2 niedziele w miesiącu. Biegła – na podstawie załącznika do karty ewidencyjnej pracownika – obliczyła ilość dniówek przodkowych ubezpieczonego w spornym okresie i uwzględniła dodatek szkodliwy w wysokości 9 zł za dniówkę. Do

wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury zgodnie z art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z FUS w najkorzystniejszej wersji, tj. z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym z uwzględnieniem części zarobków przypadających po przyznaniu świadczenia, biegła ujęła najlepsze 20 lat z całego okresu zatrudnienia, tj. 1974-1976, 1980-1990, 1992-1997. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru obliczony przez biegłą wyniósł 224,84%.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego, akta osobowe ubezpieczonego z KWK (...), opinię biegłej z zakresu rent i emerytur H. P. z 9 marca 2019 r. (k.24-40), przesłuchanie odwołującego (nagranie z rozprawy z 4 grudnia 2018 r. m.7.40 i n. k.18).

Sąd ocenił zebrany materiał dowodowy jako kompletny i spójny, a poprzez to mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie. W szczególności Sąd podzielił opinię biegłej, która została sporządzana w sposób miarodajny, a konkluzje w niej zawarte są konkretne i przekonujące.

Organ rentowy nie kwestionował opinii biegłej.

Pełnomocnik odwołującego w piśmie 13 maja 2019 r. wniósł zastrzeżenia do opinii biegłej, podnosząc, że kwestionuje nieuwzględnienie od 1 października 1974 r. wynagrodzenia z Karty Górnika w podwójnej wysokości, ponieważ – wbrew twierdzeniom biegłej – odwołujący przedstawił do akt sądowych legitymację ubezpieczeniową, a z uwagi na to, że w tej legitymacji odnotowywano okresy niezdolności do pracy, dowód ten jest istotny dla uwzględnienia podwójnej Karty Górnika. Nadto wskazywał, że odwołujący pracował w akordzie, a jego zarobki można odtworzyć metodą porównawczą na podstawie danych innych pracowników z nim współpracujących.

Sąd nie uwzględnił zastrzeżeń i wniosków strony odwołującej, albowiem przy ustalaniu wysokości zarobków będących podstawą naliczania składek należy uwzględniać jedynie pewne składniki wynagrodzenia, które niewątpliwie uzyskiwał ubezpieczony. Nie można takich ustaleń czynić porównując wynagrodzenia jego współpracowników. Ponadto biegła wskazywała, że odwołujący przedłożył legitymację ubezpieczeniową, jednak jest ona nieprzydatna, ponieważ obejmuje okres od 1991 r., zaś odtworzenie wynagrodzenia obejmowało lata 1972-1979.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że ubezpieczony od 1 czerwca 1997 r. jest uprawniony do emerytury górniczej obliczonej w oparciu o wynagrodzenia z okresu od stycznia 1983 r. do grudnia 1990 r., gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 292,26% i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%.

Bezspornie ubezpieczony po uzyskaniu prawa do emerytury pozostawał w zatrudnieniu.

Przedmiotem sporu jest wysokość emerytury ubezpieczonego. Zaskarżoną decyzją z 28 czerwca 2018 r. (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu prawa do przeliczenia wysokości emerytury, gdyż nie przedłożył on żadnych nowych dokumentów potwierdzających wysokość osiągniętych wynagrodzeń dla celów ustalenia podstawy wymiaru świadczenia.

Zgodnie z art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.) w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

Sąd wskazuje, iż ustawą z dnia 5 marca 2015 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 552) wprowadzono z dniem 1 maja 2015 r. zmiany w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodając m.in. art. 110a.

Zgodnie z treścią art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1270) wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

Zgodnie z ust. 2 ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz.

Art. 110a znajduje zastosowanie do przeliczenia emerytur przyznanych na starych zasadach tj. obliczonych w myśl art. 53 ustawy emerytalno – rentowej, gdzie bezpośredni wpływ na wysokość świadczenia ma kwota bazowa oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia.

Bezspornie ubezpieczony pobiera emeryturę obliczoną na starych zasadach. Nadto po uzyskaniu prawa do emerytury kontynuował zatrudnienie.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało jednak, że art. 110a ustawy nie znajdzie zastosowania do ubezpieczonego, gdyż ten nie spełnił wszystkich wymaganych tym przepisem przesłanek. Ustalony na nowo wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia nie jest bowiem wyższy niż 250%.

Jak wykazano w toku postępowania wskaźnik wysokości podstawy wymiaru obliczony z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom w najkorzystniejszej wersji, tj. 1974#1976, 1980-1990, 1992-1997, wynosi 224,84%.

Ubezpieczony twierdził, że w latach 1972-1979 osiągał wyższe wynagrodzenie niż przyjęte przez organ rentowy.

Dla wyjaśnienia spornej kwestii Sąd dopuścił dowód z opinii biegłej z zakresu rent i emerytur, która wyliczyła kwoty wynagrodzeń ubezpieczonego za lata 1972 – 1979 na podstawie danych z akt osobowych ubezpieczonego, akt organu rentowego i akt sądowych. Biegła w wyliczanych wynagrodzeniach z okresu zatrudnienia w KWK (...) ujęła tylko te dodatki, które bezwzględnie przysługiwały ubezpieczonemu według przepisów branżowych w górnictwie z uwzględnieniem Karty Górnika i deputatu węglowego oraz – zgodnie z zaleceniem Sądu – dodatek za pracę w systemie 3#zmianowym (dodatek nocny) i dodatek za pracę w 2 niedziele w miesiącu. Ponadto biegła – na podstawie załącznika do karty ewidencyjnej pracownika – obliczyła ilość dniówek przodkowych ubezpieczonego w spornym okresie uwzględniła dodatek szkodliwy w wysokości 9 zł za dniówkę

W ocenie Sądu biegła dokonała prawidłowych wyliczeń wynagrodzeń odwołującego, zgodnie z którymi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ubezpieczonego z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom w najkorzystniejszej wersji, tj. 1974#1976, 1980-1990, 1992-1997, wynosi 224,84%.

Sąd wskazuje, że nie zasługiwały na uwzględnienie wnioski odwołującego dotyczące porównania jego zarobków w spornym okresie z zarobkami jego współpracowników. Należy zaznaczyć, że ustalając wysokość wynagrodzeń w celu wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru uwzględnia się jedynie pewne składniki wynagrodzenia, które otrzymywał ubezpieczony.

Jak wskazał bowiem Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 17 kwietnia 2018r. (III AUa 2316/17) ustalenie wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty wymaga podania zarobków w sposób indywidualny, konkretny i precyzyjny, zaś ciężar dowodu spoczywa na osobie ubiegającej się o te świadczenia. Nie może przy tym stanowić wystarczającego argumentu fakt, iż pominięcie jednego z elementów wynagrodzenia powoduje ujemne konsekwencje dla świadczeniobiorcy, ani okoliczność, iż brak możliwości wykazania faktycznego wynagrodzenia spowodowany jest niezachowaniem przez pracodawcę dokumentacji płacowej. Podkreślić również należy, iż chociaż przy odtwarzaniu przez sąd podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, ustalenia mają charakter czysto hipotetyczny, nie mogą być jednak abstrakcyjne i dowolne, albowiem przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych stanowią

normy bezwzględnie obowiązujące i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalenie wynagrodzenia w sposób przybliżony lub prawdopodobny.

Reasumując, skoro nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie jest wyższy niż 250%, to ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do ponownego przeliczenia pobieranej przez niego emerytury górniczej z zastosowaniem art. 110a ustawy, to jest z uwzględnieniem podstawy wymiaru wyliczonej na nowo, zgodnie z art. 15 ustawy.

Mając na uwadze powyższe Sąd – na mocy 477¹⁴ § 1 k.p.c. – oddalił odwołanie.

(-) sędzia Patrycja Bogacińska-Piatek